

LNS Kopsolī

LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAS IZDEVUMS

2004. gada septembris

www.lns.lv

Nr. 21/22 (865/866)

Jubilejas

Zīmju valodas centram — 5

Ilze Kopmane

Vasaras nogalē Zīmju valodas centrs atzīmēja vairākus nozīmīgus notikumus: beigusies divu projektu realizācija, un tas arī labs iemesls, lai reizē atskatītos uz pieciem darba gadiem.

Tas bija 1999. gadā, kad tapa un sāka darboties jauna iestāde — Zīmju valodas centrs, toreiz direktore, arī vienīgās darbinieces Lilitas Janševskas vadībā.

Daudz ūdeņu aiztecējis, daudz paveikts, daudz arī nācies mācīties, pārvarēt, atrisināt. Par veikumu uzskatāmi liecina visiem redzami un jūtami rezultāti: izdotas 6 grāmatas zīmju valodā, vārdnīcas, 17 videomateriāli, notikuši daudzi ZV kursi gan studentiem, skolēniem, gan interesentiem visā Latvijā, izveidota ZV datu bāze ar 3000 vārdiem. Un — neaizmirsīsim — visam tam līdztekus vienmēr gatavoti nopietni, lieli

projekti (pēc tam to atskaites), lai iegūtu finansējumu šo ieceru piepildījumam.

Jubilejā kopā bija darba darītāji un līdzjutēji, lai atcerētos noieto posmu un novēlētu sekmes tālākā darbā. Klātesošie varēja iepazīties ar jaunāko ZVC «produkciju»: ar ES PHARE un Ziemeļvalstu Ministru Padomes finansēto projektu rezultātā sagatavotiem darbiem — videopasakām — CD, videokasešu variantā un tematiskām videovārdnīcām. Priecēja to gaumīgais noformējums, izteiksmīgais izpildījums Ilonas Liniņas, Ulda Ozola, Renātes Jansones, Nadjas Jefremovas izpildījumā.

ZVC direktore L. Janševska pateicās arī pārējiem brīvprātīgajiem palīgiem — G. Poršam, J. Bočkānei, I. Immurei, I. Roķei, A. Priedītim, V. Kleinai, T. Osetrovai, E. Vorslovam, I. Kopmanei, M. Piterniecei, A. Pavlinam, kā arī zīmju valodas kursu vadītājiem Rīgā A. Smonam un I. Liniņai, reģionos — I. Immurei, A. Osmanim, I. Lācei — Miežītei, A. Ostvaldam, Ž. Škaparei, I. Rutkovskai, R. Katakinaī, I. Gedušai un S. Gerenovskai.

Bet «ciņubiedru» vārdā Inese Immure sniedza viņai sarka-

nu rožu ziedu buketi: «Šīs rozes raksturo mūsu darbu. Ērkšķiem klātais zieda kāts rāda ceļu, pa kuru ejot var nonākt pie skaistā zieda — darba rezultāta. Esmu pārsteigta par mums pašiem — vai tiešām tik daudz esam paveikuši?!» Ineses rosināti, kopā zīmju valodā nodziedājām dziesmu «Vai tu mani dzirdi»: «Vai tu mani dzirdi, Atver savu sirdi, Viss ir tavā varā, Nāc šai raibā barā.»

L. Janševska informēja, ka jauno videoprodukciju saņēms LNS klubi, speciālās skolas, bērnodārzi, Bērnu dzirdes centrs. Tā būs vēl viena latviešu zīmju valodas prezentēšanas, izplatīšanas un pilnveidošanas iespēja. Nedzirdīgo dzimtā — zīmju valoda ir nenovērtējama bagātība, kura jāglabā, jāpilnveido un jāattīsta tālāk.

Vēlreiz viņa izteica vislielāko pateicību visiem ZVC projektu finansētājiem, kuriem pateicoties tas iespējams. Šajos piecos gados tie ir bijuši:

- > Zviedrijas Nacionālais fonds,
- > Sorosa fonds Latvija,
- > ES Phare Access programma,
- > ES Phare programma,
- > Ziemeļu Ministru Padomes informācijas birojs.

Perspektīvā ZVC plāno pievērsties zīmju valodas tulku sagatavošanai — gan apmācot jaunus, gan kvalificējot jau esošos. Notiks arī materiālu vākšana, apkopošana un izdevuma gatavošana par latviešu zīmju valodas vēsturi, attīstību mūsdienās. ♦

ZVC aicina

... visus interesentus līdz 1. oktobrim pieteikties uz zīmju valodas kursiem. Kursu sākums 4. oktobrī. Pieteikties Rīgā, Elvīras 19 pie Lilitas Janševskas, tel. 7471575

Uz Kongresu namu!

3. oktobrī pl. 12
visi, visi

uz Nedzirdīgo dienas pasākumu «Mēs — sabiedrības daļa».

Programmā: kinofilma «Divi», koncerts, izstādes — prezentācijas.

Šajā numurā

> 1. — 2. lpp. Svinam jubilejas Smiltenes biedrībai un Zīmju valodas centram. Skaistākie ziedi, sirsniņākie vēlējumi, dāvanas un foto...

ZVC projektu «produkcija»

> 3. lpp. Īsas ziņas par labiem notikumiem. Un — Raiņa skola aicina uz Nedzirdīgo dienai veltīto nedēļu.

> 4. lpp. Sācies jaunais mācību gads — mācās mazi un lieli. Varbūt arī jūs? Pastāstiet par to, atrakstiet!

> 5. — 6. lpp. Pēdējais ES finansētā projekta ietvaros veidotais pielikums «Eiropa — mūsu mājas». Bet informāciju par ES saņemsiet arī turpmāk.

> 7. lpp. Mācīties nekad nav par vēlu — pašu mājas. ārzemēs... Dažādas noderīgas ziņas, sludinājumi u.c.

> 8. — 9. lpp. Par to, kā Eiropas orientierīstiem klājas Cēsu pakalnos.

> 10. lpp. Citi sporta notikumi. Sveiceni jubilāriem.

Zīmju valodas kopšanas veterāni.
No labās — Jadvīga Bočkāne, Georgs Poršs, Ansis Smons.

Jubileju svin skumjā noskaņā

Sandra Pētersone

«Mums svētku reize šodien ir sāpīga. No vienas puses ir jāraud, no otras — jāsmējas. Jāraud tāpēc, ka mums būs jāatstāj šī māja. Jāsmējas no prieka, ka esam kopā,» sestdien 55. jubilejas svinības viesus uzrunāja LNS Smiltenes reģionālās biedrības priekšsēdētāja Dzintra Herbste.

Ēkā plāno iekārtot viesnīcu un restorānu

Smiltenes biedrība no vietējās pašvaldības nomā ēku Tepera ezera krastā. Tāda ir Smiltenes Domes iecere attiecībā uz minēto īpašumu. Intervijā laikrakstam Domes priekšsēdētājs Ainārs Mežulis stāstīja par kopēju projektu ar itāļiem.

Projekts varētu īstenoties kā liela atpūtas kompleksa izveidošana pie Tepera ezera teritorijā, kur savulaik atradās Nedzirdīgo biedrības darbnīcas. Šeit nākotnē varētu būt viesnīca un restorāns ar itāļu virtuvi, informēja A.Mežulis.

«Šajā mājā esam nodzīvojuši 55 gadus. Šodien jubilejas reizē te varbūt esam sapulcējušies pēdējo reizi. Nākotnē šo

telpu mums vairs nebūs. Kur būs jaunā vieta, tas vēl nav zināms. Ļoti žēl. Te ir pierasts atnākt uz savu klubu,» atzina Dz.Herbste. Vienu mirkli viņai turpināt runu neļāva asaras.

Ceru uz Domes godaprātu

LNS prezidents Arnolds Pavlins, kurš arī bija viesu vidū, par pilsētas Domes plāniem uzzināja, tikai ierodoties Smiltēnē uz biedrības 55 gadu jubilejas pasākumu. Viņa domas:

«Ļoti ceru, ka vietējai varai būs tik daudz godaprāta un sirdsapziņas, lai nedzirdīgos vispār neizmestu uz ielas. Smiltene ir viens no nedzirdīgo dzīves centriem visā Latvijā. Mums te ir biedrība, klubs. Te algojam cilvēku. Būtu žēl to visu zaudēt. Ja nedzirdīgajiem nebūs savu telpu, viņiem nebūs vietas, kur pulcēties.»

LNS vairākas reizes lūgusi Smiltenes Domei atļauju šo ēku privatizēt. «Mums teica «nē». Bet, ja tas nav mūsu īpašums, nevaram ieguldīt tajā naudu. Rezultātā māja ir diezgan sliktā stāvoklī. Ja mēs būtu te ielikuši naudu, tā nebūtu,» skaidro LNS prezidents.

Kopš Smiltenes biedrībai pilsētā vairs nav savu ražotņu, ēka Tepera ezera krastā ir gandrīz neapdzīvota. To atzīst arī Dz.Herbste. Tomēr viņa raizējas par nākotni, jo bez savām telpām reģionālā biedrība Smiltēnē pastāvēt nevar.

Jāizraujas no vientulības čaulas

Smiltenes biedrība šobrīd apvieno 104 biedrus. Ir piecas grupas — Alūksnē, Balvos, Gulbenē, jaunpiebaldā un Smiltēnē.

Nedzirdīgajiem ir ļoti svarīgi tikties citam ar citu, uzsver A.Pavlins.

«Ikdienā nedzirdīgie 24 stundas ir savā

čaulā. Viņiem nav ar ko kontaktēties. Nav kā dzirdīgajiem, kuriem dienā ir daudz zvānu, sarunu, kaut vai čalu līmenī radio un uz ielas. Nedzirdīgajiem ir svarīgs personīgs, individuāls kontakts ar sev līdzīgiem cilvēkiem, jo tā ir iespēja izrauties no vientulības. Nedzirdīgie ir diezgan norobežota sabiedrības daļa, un starp viņiem ir labā nozīmē spēcīgas korporatīvas saites. Viņi cits citu ļoti atbalsta,» skaidro LNS prezidents.

No laikraksta «Ziemeļlatvija»

Pateicība

Paldies par atbalstu ikdienā **Valkas rajona padomei, Smiltenes pilsētas Domei un LNS.**

Pateicos par palīdzību 55 gadu jubilejas rīkošanā sponsoriem: **SIA «Rozīte — H», SIA «Draugs», SIA «Smiltenes koks», SIA «Mīld — Land»,** veikaliem **«Cēsu dārznieks», «Palma», AS «Smiltenes piens», SIA «Smiltenes grāmata», SIA «Silvans», SIA «Kamalda» dārzniecībai.**

Paldies par apsveikumiem, labiem vārdiem, bet it īpaši par biedrību uznaicienu ar melodeklamāciju «Kopā mēs spējam, kopā mēs varam.»

Un paldies visiem maniem palīgiem daudzu gadu gaitā: **Anitai Sprudzānei, Antonija Pakalnietei, Lidai un Andrim Šilinskiem, Sofijai un Andrejam Cīruļiem, Martai Lebedevai, Līgai Kalnītei ar meitām, Vladimīram Utreckim, Ritmai Eglei, bijušajam tulkam Ritai Dzenītei,** kas tomēr sabiedriskā kārtā vēl joprojām biedriem neatsaka palīdzību, un ilggadīgai biedrības valdes sekretārei **Dacei Ziverei.**

Dzintra Herbste

Īsziņas

LNS valdes sēdē

Magdalēna Paulēna

18. augustā notika LNS valdes sēde. Uz sēdi bija ieradušies visi valdes locekļi, un tajā tika izskatīti četri jautājumi.

Saskaņā ar jauno Komerclikumu, šogad jāveic uzņēmumu un bezpeļņas organizāciju pārreģistrācija. Tas attiecas arī uz LNS struktūrvienībām. Iepriekšējās sēdēs jau izskatīja Rīgas un Daugavpils MRU pārreģistrāciju. Šajā sēdē lēma par Komunikāciju, Zīmju valodas un Surdotehnikas

palīdzības centru pārreģistrāciju. Komunikāciju centra direktors E.Vorslovs un Zīmju valodas centra direktore L.Janševska ziņoja par nepieciešamību šīs bezpeļņas organizāciju pārveidot par komercsabiedrībām.

Valde nolēma to ieteikt izskatīt LNS Domei, pārveidojot šīs sabiedrības par peļņas sabiedrībām, un ierakstīt tās komercreģistrā, kā arī izteikt šo SIA Statūtus jaunā redakcijā atbilstoši Komerclikuma normām.

Valde noklausījās LNS prezidentu A.Pavlinu par to, ka nepieciešams veikt arī SPC reorganizāciju par SIA, izskatīja tās Statūtu projektu un nolēma iesniegt dokumentus Uzņēmumu reģistrā SPC pārreģistrācijai.

Sēdes dalībniekus interesēja jautājums arī par KC «Rītausma» pārreģistrāciju. Direktore M.Piterniece paskaidroja, ka Statūtu projekts tiek izstrādāts, ir pat vairāki varianti, un kādā no nākošām sēdēm tiks izskatīts jautājums arī par KC pārreģistrāciju.

Valde izskatīja zemesgabala īpašnieces A.Alksnes piedāvājumu atpirkt tai piederošo zemesgabalu Rīgā, Kandavas ielā 27, uz kuras atrodas «Rītausma», par 150000 Ls. Valdes lēmums bija pozitīvs, un tā nolēma ieteikt LNS Domei (saskaņā ar LNS Statūtu 6.6.10. punktu) izskatīt jautājumu par zemesgabala atpirkšanu. ♦

Budžeta grozījumos

Ilze Kopmane

... iebalsots arī daļējs trūkstošais finansējums laikraksta «Kopsoli» izdošanai 2004. gadā.

Kā katru gadu, arī šajā gadā Labklājības ministrija nedzirdīgo laikraksta «Kopsoli» izdošanai nepieciešamos līdzekļus neiekļāva savā pieprasījumā valsts budžetam. Redakcija saņēma paskaidrojumu, ka tas nav iespējams stingras līdzekļu tautpīšanas dēļ. Sekoja piebilde: *nu, jūs jau varat atkal paprasīt Saeimai!*

Tā arī darījām, un arī šoreiz starp daudziem iesniegumiem deputāti tomēr saskatīja nedzirdīgo cilvēku vajadzību saņemt informāciju savā laikrakstā «Kopsoli» un piešķīra nelielu papildus finansējumu vēl šim gadam. Atbalstu saņēma arī LNS iesniegums par līdzekļu piešķiršanu Zīmju valodas centram.

No vairāk nekā 1000 iesniegtiem priekšlikumiem tika atbalstīti 280. Tā kā — paldies visiem deputātiem, kas nospieda pogu «par» — par mums.

Par Rīgas nedzirdīgo skolu

Rīgas iedzīvotāji sabiedriskajā apspriešanās pozitīvi izteikušies par ieceri Murjāņu ielā pie Juglas ezera būvēt nedzirdīgo bērnu internātskolu, ziņoja BNS.

Rīgas Domes Pilsētas attīstības departamenta detaļplānojumu nodaļas vadītājs Gvido Princis stāstīja, ka sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtas trīs rakstiskas atsauksmes no iedzīvotājiem, bet daudz biežāk izteikušies mācību iestādes darbinieki.

G.Princis sacīja, ka nav saņemts neviens negatīvs vēstījums, vienīgi ierosinājums — «kaut ātrāk skolu uzceltu». Pilsētnieki sabiedriskās apspriešanas noslēguma sanāsmē bijuši vienprātīgi, ka skolas uzcelšana ļaus sakārtot Murjāņu ielas apkārtni, kur pašlaik atrodas vienīgi purvs, nelielas kāpas un nekopti krūmi.

Pie Juglas ezera paredzēts būvēt jaunu skolas ēku, stadionu, rotaļu laukumu, pastaigas un atpūtas zonas.

Redakcijas piezīme: Esam saņēmuši sociālās darbinieces I.Jefimovas, arī māmiņas, vēstuli ar apsvērumiem, kāpēc nevajadzētu celt šo skolu. Viņas priekšlikums — integrēt nedzirdīgos bērnus masu skolās, veidojot tur speciālas klases.

I.Jefimova uzskata, ka nākotnē nedzirdīgo skolēnu skaits samazināsies arī tā-

pēc, ka nedzirdību varēs novērst ar kohleāro implantāciju u.c. veidā.

Šī vēstule nosūtīta arī Rīgas Domei, Izglītības un zinātnes ministrijai, partijai «Jaunais Laiks», Rīgas skolai u.c.

Rainieši Vērmanītī

Ivars Kalniņš

Nevalstiskā organizācija «Jaunatne pret AIDS» organizēja pasākumu «Zem viena jumta» Rīgas Domes atbalstītajā projektā.

Tas notika 1.septembrī Vērmanes dārzā. Šajā pasākumā uzstājās arī nedzirdīgie jaunieši no Raiņa vakarskolas. Mūsējiem atvēlēja 20 — 25 minūtes. Grupa «Alias» iesāka ar melodeklamāciju «Vai tu mani dzirdi». Publika ar ieplestām acīm raudzījās uz skatuvi, un, liekas, visiem bija liels brīnums, ka nedzirdīgie arī dzied, tiesa gan, savādāk.

Pēc tam uzstājās teātra trupa ar kustību etiķi «Gadalaiki». Skatītāji to uzmanīgi vēroja un beigās neskopojās ar skaļiem aplausiem. Savdabīgāks priekšnesums bija pantomīma «Satikšanās», kurā aktieru lomās iejutās Alise un Peters no Slovākijas. Nobeigumā grupa «Alias» izpildīja melodziesmu «Tikai tā».

Publiku aicinājām dziedāt līdzī zīmju valodā, iepriekš pamācot zīmes piedziedājumam. Skatītāji sastājās cieši pie skatuves malas un, aktīvi kustoties, dziedāja līdzī. Pēc publikas lūguma dziesmu atkārtotām, saņemot milzīgas ovācijas, — gluži tā, kā tas vērojams citos dzirdīgo koncertos.

Jauniešu forums

Ivars Kalniņš

Šogad Eiropas Nedzirdīgo jauniešu forums norisinājās 26. — 29. augustā Dānijas galvaspilsētā Kopenhāgenā.

Uz forumu bija ieradušies 55 jaunieši no 17 Eiropas valstīm, tostarp arī 4 jaunieši no Latvijas — Ivars Kalniņš un Tatjana Osetrova no Nedzirdīgo jauniešu un viņu draugu organizācijas «Efraims», Vida Meija un Rita Fedotova no Latvijas Nedzirdīgo savienības.

Forumā programmā bija katras valsts jauniešu organizācijas prezentācijas, lekcijas par saistošām tēmām, piemēram, par nedzirdību un psiholoģiju, nedzirdību un ģenētiku u.c., brīvas diskusijas utt. Noslēgumā notika Eiropas nedzirdīgo jauniešu savienības Ģenerālā asambleja. Nedzirdīgo jauniešu un viņu draugu organizāciju «Efraims» uzņēma šajā savienībā, un nu esam balsstiesīgi biedri.

Par visu notikušo, redzēto, izbaudīto un piedzīvoto sīkāk informēšu turpmāk. ♦

Nedzirdīgo jauniešu dienas — 2004

Raiņa vakarskolā

Otrdien 21.09.

Tēma: Nedzirdīgo kultūra (ieeja brīva).

pl. 16 «Nedzirdīgo jauniešu dienu — 2004» atklāšana.

pl. 16.05 — 17.05 Zīmju valodas nodarbība. Vada ZVC direktore Lilita Janševska.

pl. 19 — 19.30 Filma «Nedzirdīgo kultūra — skats no malas».

Trešdien, 22.09.

Tēma: Bērnu dienas (ieeja ar ielūgumiem).

pl. 16 — 16.40 Uzvedums «Sniegbaltīte un septiņi rūķiņi». Uzstājas Raiņa vakarskolas kustību teātra grupa.

pl. 16.40 — 17.40 Nodarbības bērniem. Vada teātra grupas audzēkņi. Nedzirdīgo bērnu vecāku tikšanās. Organizē Dace Uzo-re (informācija pa tel. 9118976).

Ceturtdien, 23.09.

Tēma: Nedzirdīgie Latvijā un pasaulē (ieeja brīva).

pl. 16. — 16.40 Slovākija. Starptautiskais nedzirdīgo kultūras festivāls un nedzirdīgo jauniešu sabiedriskās darbības pieredze Slovākijā.

pl. 16.40 — 17.40 Dānija. Nedzirdīgo jauniešu sabiedriskās darbības pieredze Dānijā.

pl. 18 — 18.40 Latvija. Nedzirdīgo jauniešu un viņu draugu organizācijas «Efraims» aktivitātes.

Piektdien, 24.09.

Nedzirdīgo jauniešu dienu — 2004 noslēgums (KC «Rītausma»).

pl. 17 — 18 Videomateriāli. Atskats uz aizvadīto dienu pasākumiem.

pl. 18 — 19.30 Noslēguma koncerts, uzvedums «The Creation» («Pasaules radīšana»).

pl. 19.30 — 20 Sarunas ar uzveduma veidotājiem.

pl. 20.30 — 23 Balle. Ieeja: NJVDO «Efraims» biedriem 1 Ls, pārējiem 1,50 Ls.

Pasākumus organizē Rīgas Raiņa 8. vakara (maiņu) vidusskola sadarbībā ar Nedzirdīgo jauniešu un viņu draugu organizāciju «Efraims». Finansiāli atbalsta Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departaments, Eiropas Savienības programma «Jaunatne» un Ziemeļvalstu Ministru Padome.

Deju nometnē

Dana Kalpiņa

ZIEMEĻU MINISTRU PADOME
INFORMĀCIJAS BIROJS

Pateicoties Ziemeļu Ministru Padomes informācijas biroja gādībai, mūsu nedzirdīgo jauniešu deju kolektīvam bija iespēja vasarā piedalīties nometnē, kas noritēja Limbažu rajona Salacgrīvā no 13. līdz 22. augustam.

Septiņiem deju kolektīva dalībniekiem

Izglītība

Sveika, mūsu skola!

Māra Sadovska

Ar smaidiem, sirsnīgiem apsveicināšanās vārdiem un vēlmi daudz jauna uzzināt sācies mācību gads Rīgas nedzirdīgo bērnu internātpamatskolas 189 audzēkņiem.

Starp viņiem ir 12 pirmklasnieki, kuri savu ceļu skolā uzsākuši ar lielu apņēmību un centību augt lieliem un gudriem. Mazos un arī jau lielākos skolas bērnus 1. septembrī sveica skolas direktore Vija Kaniņa un skolotāji. Arī vecāki saņēma vēlējumu — ciešāk sadarboties ar skolotājiem un atbalstīt savus bērnus zinību apgušanas ceļā.

Notikumiem un pārsteigumiem bagāta ir bijusi pagājusi vasara. Zviedrijas Rotari klubs sadarbībā ar Pestīšanas armiju Zviedrijā skolai uzdāvinājis divas jaunas modernas «Elektrolux» veļasmašīnas. Pirmajā septembrī visi mūsu skolēni saņēma īpaši viņiem sarūpētās dāvanas — skaitus, jaunus peldhalātus (*attēlā lejā*) un gardas konfektes. Arī šīs veltes mūsu skolai bija sarūpētas ar Elses Andersones kundzes gādību no Pestīšanas Armijas.

bija pilnībā apmaksāti transporta pakalpojumi, uzturēšanās, ēdināšana, apmācība dažādās deju tehnikās, mākslinieciskajā darbnīcā, kā arī citi organizētie pasākumi.

Nometnē vēl piedalījās Ziemeļvalstu ģimnāzijas deju studijas «DēKa» audzēkņi, līdz ar to tika nodrošināta cieša sadarbība starp dzirdīgo un nedzirdīgo kultūrām. Jāatzīst, ka savstarpējie kontakti tapa atsaucīgā un draudzīgā gaisotnē.

Nometnes laikā saņēmām uzaicinājumu dejot Salacgrīvas pilsētas svētkos, kur koncertprogrammā piedalījāmies ar dejām un melodeklamācijām. Otrs koncerts notika

nometnes noslēguma dienā, kur ar entuziasmu piedalījās visi nometnieki un pedagogi. Koncertā rādījām visu desmit dienu laikā apgūto (melodeklamācijas, dejas, teatrālus uzvedumus u.c.), kas vēl vairāk vairoja patīkamo gaisotni, kādā viss iepriekš minētais tika radīts.

Bet šī projekta īstais noslēgums būs pēc Nedzirdīgo dienas koncertā 3. oktobrī Rīgas Kongresu namā, kur deju grupas dalībnieki uzstāsies ar jauniem koncerta priekšnesumiem, turklāt par projekta naudu jauniegādātos tērpos. ♦

Nometnē

Neilgi pirms jaunā mācību gada sākuma mūsu jaunāko klašu skolēniem un viņu māmiņām pirmo reizi bija iespēja piedalīties kopīgā nometnē Priekuļos. Nometnē bērni atpūtās, bet vecāki apguva zīmju valodu un citas zinības, lai labāk varētu komunicēt ar bērniem zīmju valodā. Paldies Elsei Andersonei par atbalstu, paldies skolotājai Zigrīdai Zagurilo par projekta koordināciju. Vislielākais paldies skolotājiem Skaidrītei Pliskai un Uldim Ozolam par projekta realizāciju!

Tajā pašā laikā mūsu skolotāja Inga Butenaite piedalījās Dzirdes centra rīkotajā nometnē, kurā bija aicināti bērni ar kohlērajiem implantiem. Tajā piedalījās arī bērnu vecāki, kur viņi varēja vairāk uzzināt gan par zīmju valodas apguvi, gan iespēju izvēlēties implantēšanas ceļu.

Lai skola uz 1. septembri būtu saposta, daudz strādājuši gan skolas pedagogi, gan tehniskie darbinieki. Sirsnīgs paldies arī visiem vecākiem, kas palīdzēja remontēt klases un internāta telpas!

Jaunais mācību gads ir iesācies darbigi un interesanti. Sakarā ar piedalīšanos dažādos pasākumos un tajos sniegtajiem brīnišķīgajiem priekšnesumiem, Rīgas nedzirdīgo bērnu internātpamatskolas audzēkņi ir guvuši labus panākumus un atzinību. Tā, piemēram, 9. un 10. septembrī Valsts Jaunatnes iniciatīvu centrs Rīgas Nedzirdīgo bērnu internātskolas audzēkņu un uzaicinājis uz bērnu un jauniešu kluba «Lābie draugi» salidojumu Jelgavā. Tur būs piedzīvojumu un notikumu pilna pieņemšana pie Meža karalienes.

Arī tas ir pierādījums tam, ka Rīgas nedzirdīgo bērnu skolā dzīve ir interesanta un darbīga. Tādu to veido skolas pedagogi, paši skolēni un viņu vecāki. Lai jaunajā mācību gadā ikviens no viņiem ar lepnumu varētu ar teikt – tā ir mūsu skola!

Valmieras skolā jaunumi

Jaunajā mācību gadā Valmieras skolā turpināsies darbs uz iepriekšējo iestrāžu pamata.

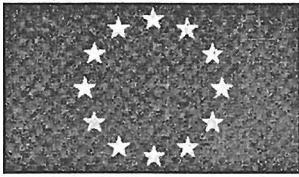
Iepriekšējā mācību gadā licencētas 2 arodizglītības programmas, un skolēni tagad var apgūt šuvējas palīga un galdnieka palīga iemaņas. Vasarā 10. klases skolēni sekmīgi strādāja praksē dažādos Latvijas šūšanas un galdniecības uzņēmumos.

Šajā gadā skolā sāka strādāt dežurants, kas kontrolē cilvēku ienākšanu un sniedz informāciju. Skolēnu ēdināšanu veic SIA «Salvis», kas izvēlēta konkursa kārtībā. Veikti arī remontdarbi: vairākās vietās nomainīta grīda, durvis, pārbūvēti mācību kabineti. Veikta bērniņu siltināšana, jumta nomaiņa, kosmētiskie remontu dušas telpās, tualetēs utt.

Perspektīvā paredzēts siltumtīkla remonts (projekts jau izstrādāts). 2005. gadā turpināsies skolas renovācija ar valsts un pašvaldības finansējumu (attiecīgi 149 000 un 40 000 LVL apmērā), vien jāgaida budžetu apstiprināšana.

Septembrī mācības skolā uzsāka 166 skolēni, no kuriem 1. klasēs — 16.

Pēc skolas direktora Andra Tauriņa sniegtām ziņām

Speciālais pielikums «Eiropa — mūsu mājas» (Nr. 6)

Manas domas

Jānis Cīrulis, Valmiera

Balsošanā par iestāšanos ES nepiedalījos, jo nebiju izlēmis, kas būtu nepieciešamāks Latvijai. Vēlreiz pārdomājot notikumus, tomēr sapratu, ka cita ceļa mums nav — spiediens no Krievijas puses ir pārāk spēcīgs un joprojām nerimstas. Tāpēc nepieciešams Eiropas atbalsts un aizsardzība.

Joprojām baidos par to, lai mēs nepazaudētu savu latviskumu, izejot pasaules plašumos. Arī mūsu naudas žēl. Lasu informāciju, ka pāreja uz eiro citās valstīs izraisījusi tautas neapmierinājumu, aug cenas, pasliktinās dzīves līmenis. Kā būs pie mums?

Strādāju mēbeļu firmā, kas gatavoto produkciju sūta uz daudzām pasaules valstīm. Ražošana ir modernizēta par «Eiropas naudu». Darba algas mums maksā regulāri, ar visiem nodokļiem. Šai ziņā esmu apmierināts, tomēr par nākotni īstas skaidrības nav. Kā Latvijai klāsies jaunajā savienībā?

Indra Pormeistere,
no Smiltenes

Tas ir ļoti labi, ka esam ES valsts, jo tas paaugstinās dzīves kvalitāti, prasības visās jomās. Pati to izjūtu savā zemnieku saimniecībā. Mums ir zeme 8 ha, arī mežs, 6 govīs, 2 cūkas, 25 vistas utt. Pienu nododam Valmieras pienotavā, tur prasības stingras. Ceru daudz ko uzlabot savā saimniecībā — varbūt par Eiropas naudu. Par darbu nesūdzos — tā ir pietiekami. Man bija iespēja strādāt valsts subsidētā invalīda darbavietā. Bez tam dārzs, lopi, māja. Man ļoti patīk, ka apkārt zied puķes. Bet bez darba nekas nerodas, arī ziedi prasa daudz rūpju un mīlestības.

Valters Gārnis, Mareks Jansons,
Kuldīga

Šogad beidzām arodividusskolu. Viens no mums — Mareks jau pabijis Eiropā — Vācijā, kur pastrādājis modernā kokapstrādes uzņēmumā. Tās bija neaizmirstamas dienas — darbs augsta tehniskā nodrošinājuma apstākļos, procesi automatizēti. Varbūt tā kādreiz būs arī Latvijā?

Arī Valters ir bijis ES valstī — Zviedrijā, kur guvis daudz spilgtu iespaidu. Bet varbūt nākotnē būs vēl iespēja pastrādāt kaut kur ārzemēs? Tam gan būtu nepieciešams svešvalodu zināšanas...

ES jaunumi: Vasarā mazliet bija pieklusušas ES ziņas tieši no pašas Briseles — arī tur atvaļinājumu laiks. Visčaklāk strādājusi Eiropas Komisija ar jaunievēlēto prezidentu Žozē Manuelu Durau — Barrozu (Portugāle) vadībā. Ir sadalīti amati un darbības jomas visiem 25 komisāriem.

Latvijas pārstāvei Ingridai Ūdrei uzticēta nodokļu un muitas lietu pārzināšana. Lūk, dažas no pārējām jomām!

4 EK viceprezidenti: reformas, komunikācija — M.Valstrēma, Zviedrija; bizness, rūpniecība — G.Ferhoigens, Vācija; transports — Ž.Baro, Francija; kontrole, korupcijas apkarošana — S.Kalass, Igaunija; tieslietas, iekšlietas — R.Butiglione, Itālija. **Citi komisāri:** informācija, mediji — V.Redinga, Luksemburga; ekonomika, monetārā politika — H.Almunija, Spānija; budžets — D.Gribauskaite, Lietuva; lauksaimniecība — M.Fišere Bēla, Dānija; enerģētika — L.Kovačs, Ungārija; reģionu lietas — D.Hibnere, Polija; zvejniecība — Dž.Borgs, Malta, utt.

Jāsaka, ka komisāri nav deleģēti aizstāvēt savas valsts intereses, bet domāt, kā labāk risināt jautājumus visas ES interesēs, un tādā gadījumā var pat rasties pretrunas. Tā, piemēram, ES ir ieinteresēta vienādot nodokļu lielumu, bet katrai valstij ir sava, vienīgi tai piemērota sistēma. Ko ierosinās mūsu komisāre?

1. novembrī EK komisāriem būs jāiztur eksāmens ES parlamentā — jāsniedz savas darbības plāns un jāatbild uz deputātu jautājumiem, lai tiktu apstiprināti šajā amatā.

Komisāri veido savus birojus un darbinieku komandu: 3 cilvēki no savas valsts, 3 — no citām ES valstīm.

Prognozes un realitāte

Katru dienu pavīd ziņas par ceru kāpumu tai vai citā nozarē, un tas nebūt nav tik pakāpenisks un neliels, kā sākumā prognozēja mūsu ekonomisti un politiķi. Tas pats attiecas uz minējumu, kādā laikā Latvija varētu sasniegt ES attīstīto valstu līmeni, tagad būdama vienā no pēdējām vietām pārējo vidū.

Sākotnējie 10 — 15 gadi tagad jau pāstiepušies līdz reālākam variantam: 25 — 30 gadi. Tas mūsdienās nav pievilcīgs termiņš, tāpēc prognozētāji tomēr pieļauj arī ātrākus attīstības tempus, sevišķi, ja pratīsim lietderīgi izmantot no ES fondiem saņemto finansējumu. Tas ir, visi piešķirtie li-

dzekļi jāvirza uz ekonomisko attīstību — jaunu uzņēmumu un darbavietu radīšanu, vides sakopšanu, infrastruktūras uzlabošanu, izglītoto kadru sagatavošanu utt.

Latvijas uzņēmēji un zemnieki ātri aptvēra, apguva un izmantoja šīs iespējas pieprasīt finansējumu sava darba izvērsīšanai. Tik ātri, ka vairākos virzienos jau pārtraukta projektu pieņemšana. Jācer, ka no ES tiks saņemts papildfinansējums.

Tuvākie darbi rudenī — jaunās ES Konstitūcijas pieņemšana un parlamenta darba atsākšana: sēdēs, komitejās, frakcijās. Novēlēsim, lai jaunajā vidē un darbā labi, veicas ES komisārei un ES parlamentāriešiem no Latvijas! ♦

Jūs jautājāt

Par darbu ārzemēs

Atbildam uz mūsu lasītāju jautājumiem. Kādās firmās Latvijā griezties par darbu Eiropā?

Kur griezties

Licence darbiekārtošanai ārzemēs izsniegta firmām: «Acorns» (ASV, Lielbritānija), «AMG Vollars» (Īrija), «Arviteks Baltic» (Lielbritānija), «BBD.LV» (Lielbritānija, Īrija), «Brīvmežs 1» (Lielbritānija, Kipra), «Eirotūrs» (Lielbritānija), «Eirotūrs» Liepājas filiāle (Īrija), «Evrokontakts» (Austrija), «HR LV SO» (Lielbritānija), «Kultūras ap-

maiņas fonds» (Lielbritānija, Īrija), «LRT» (Īrija), «Options Employment Baltic» (Lielbritānija), «Salamandra Tūre» (Lielbritānija, Kipra), «Starptautiskais centrs» (Šveice, Vācija).

Zināšanai

Sikāku informāciju par firmām, kurām ir izsniegta licences, var saņemt, zvanot pa tālruni 7021776 vai uz jebkuru Nodarbinātības valsts aģentūras filiāli, kā arī ielūkoties mājaslapā internetā: www.nva.lv sadaļā «Darbā iekārtošanas biroji».

Ko piedāvā atsevišķas ES valstis?

Galvenās prasības kādas izvirza ārvalstu darba devēji, skar cilvēka veselības

Manas domas

Līga Landrāte, Valmierā

Esmu beigusi Alsviķu arodapmācības centru un ieguvusi mājsaimniecības kvalifikāciju plus šuvējas prasmi. Pašlaik esmu bezdarbniece. Grūti atrast darbu, kas būtu kaut cik piemērots manām prasmēm un spējām. Piemēram, labprāt strādātu bērnuudzārnā, jo pirms mācībām jau pastrādāju par dienas auklīti Valmieras skolā. Tas bija jauki.

Vēl es vēlētos studēt sociālā darba specialitātē, piemēram, augstskolā «Attīstība», bet arī tam nepieciešama liela nauda. Vai Eiropas Savienība man palīdzēs ar finansēm?

Gatis Valeniks,
ventspilnieks

Patlaban esmu bezdarbnieks, un tas nav nekas labs, tāpēc meklēju darbu. Pēc Rīgas nedzirdīgo skolas beigšanas 3 mēnešu kursos apguvu namdara amatu, taču nedzirdīgos darbā ņem nelabprāt.

Balsoju par ES ar cerību, ka kādreiz došos strādāt uz ārzemēm un tur man arī pienācīgi maksās par darbu.

Inese Rieba, Valmierā

Tā vien šķiet, ka mums nevajadzēja stāties ES, jo dzīve tagad ar katru dienu kļūst arvien dārgāka, darbu atrast arvien grūtāk. Ko tas dod, ja ceļš uz ārzemēm vajā? Ceļošanai naudas nav, bet strādāt tur nevēlos, labāk savās mājās Latvijā.

Bezdarbniekiem organizētos kursos izmācījos par pavāri. Pēc tam pastrādāju subsidētā darbavietā, bet nu atkal esmu bezdarbniece. Mājās dzīvot bez darba ļoti grūti. Tāpēc labrāt nāku uz savu klubu, piedalos pašdarbības grupas mēģinājumos. Tas padara dzīvi interesantāku.

Alberts Kokins,
no Ventspils

Mans mazdēls patlaban strādā Norvēģijā. Tā tas ir, ka daudziem jāmeklē darbs citur, sava valsts to nenodrošina. Jaunajiem ir tāda iespēja kaut kur aizbraukt, bet ko lai darām mēs, vecākās paaudzes cilvēki? Kad domāju par ES, tad vispirms nāk prātā — nomainis latu pret eiro. Vai no tā būs kāds labums? Vai varbūt tieši otrādi? Tā ar šaubām un neziņu cīnos, līdz dodos uz baznīcu. Tur gūstu dvēseles mieru un saskaņu ar sevi. Bez tā būtu grūti dzīvot.

Speciālais pielikums «Eiropa — mūsu mājas» sagatavots ar **ES finansiālu atbalstu**. Par tā saturu pilnībā atbild laikraksta «Kopsoli» redakcija, un tas nekādā ziņā neatspoguļo ES viedokli.

stāvokli — nedrīkst būt hronisku slimību un kaitīgu ieradumu, jābūt labā fiziskā formā, vecuma amplitūda nav ierobežota, bet personai gan ir jābūt pilngadīgai — vismaz 18 gadu vecai. Svešvalodu zināšanas nav obligātas, tomēr — vēlams, tādā gadījumā tiek piedāvāts augstāk apmaksāts darbs.

Visvairāk pieprasīti celtnieki, kravas automobiļu vadītāji, elektroiekārtu montētāji, supermārketu apkopēji, auklītes, mājkāpotājas, istabenes, virtuves strādnieki, maiznieki, autouzpildes staciju personāls.

LIELBRITĀNIJA. Izpeļņa vietējā apkalpošanas sfērā augstāka nekā citās Eiropas valstīs — vidēji 1000 USD mēnesī puspanijas apstākļos. Jāuzkopj numuri, halles, apkārtējā teritorija, palīgdarbi virtuvē vai tīrās veļas izvadāšana pa stāviem.

Par to strādniekiem tiek piedāvāti 5 — 8 USD stundā (astoņu stundu darba diena, brīvdiena — sestdiena, svētdiena). Ēdināšana uz vietas viesnīcā uz darba devēja rēķina.

Par dzīvošanu strādnieki maksā paši, neliela dzīvokļa īre Londonas nomalē maksās 40 — 50 USD nedēļā (dzīvokļa izīrētāju darba devējs atradīs jau pirms strādnieka ierašanās). Anglijā ir paaugstināts pieprasījums pēc lauksaimniecības strādniekiem (800 — 1200 USD mēnesī).

ĪRIJA. Vispieprasītākās nozares saistītas ar lauksaimniecību. Strādnieki, kuri audzē, novāc, pārstrādā un iesaiņo sēnes, vienmēr var rēķināties ar minimālo (pēc Īrijas likumdošanas) algu — ap 6 USD stundā. Līdzīgi arī gaļas vai piena pārstrādes strādnieki (gaļas, cīsiņu, sardeļu, rosbifu un piena produktu pārstrāde un iesaiņošana) un konditorejas uzņēmumu strādnieki. Dzīvošana un ēdināšana izmaksās ap 80 — 120 USD nedēļā, plus komunālie pa-

kalpojumi (gāze, apgaismojums un ūdens) — 20 — 25 USD. Ja strādnieks nav kaprīzs ēdiena izvēlē un sadzīvē, centība un profesionālisms tiks atalgoti, paaugstinot algu, piedāvājot izaugsmes iespējas vai pārcelšanu lielākā uzņēmumā, bet — pats galvenais — darba līguma pagarināšanu.

ITĀLIJA. Šajā valstī diemžēl darbojas nerakstīts vecuma un dzimuma limits — vairums vakanču pagaidām ir tikai sievietēm 18 — 45 gadu vecumā. Hoteli, picērijas, restorāni, bāri — tā ir tikai maza daļa no vietām, kur varētu strādāt. Sākumā alga pirmajā mēnesī — no 400 USD, pēc tam tā paaugstinās līdz 500 USD. Tas ir tīrais ienākums, no šīs naudas strādniecēm tērēt neko nevajagot — visām vakancēm paredzēta pilna pansija. Divas trīs nedēļas pastrādājot Neapoles piepilsētās un centīgi pamācoties itāļu valodu, iespējams, strādnieci paaugstinās darbā — pārcels jaunā vietā Venēcijā vai Milānā, kur izpeļņa ar tiem pašiem pilnas pansijas noteikumiem jau būs 700 — 800 USD mēnesī.

PORTUGĀLE. Portugālē atšķirībā no Itālijas bez īpašām problēmām darbu var atrast spēcīgi, fiziski veseli vīrieši, kuriem ir pieredze celtniecības biznesā. Piedāvājamo darbu spektrs — sākot ar veco ēku remontu un rekonstrukciju un beidzot ar privātmāju pilnīgu izbūvēšanu pēc individuāliem pasūtītāja projektiem. Vidēji kvalificētiem speciālistiem maksā ap 10 000 USD gadā, palīgstrādniekiem — 7 000 USD gadā. Ar tiem, kas veiksmīgi izturējuši iepriekšējās pārrunas, darba devēji pilnīgi noteikti parakstīs darba līgumus. Pēc tam ārzemju strādniekam noformē darba atļauju, medicīnisko un sociālo apdrošināšanu, ierāda dzīvokli. Darba noteikumi: sešu dienu darba nedēļa, 8 stundas dienā. ♦

Projekts beidzas, ziņas turpināsies

Ilze Kopmane

Septembrī noslēdzas ES PHARE finansētais projekts «Sadzirdēt Eiropu arī kļūsumā», kuru «Kopsoli» realizēja pusgada laikā.

Šī projekta ietvaros izdoti 6 laikraksta pielikumi «Eiropa — mūsu mājas», par šo tēmu notikuši diskuti visās reģionālajās biedrībās Latvijā, uzturēta arī mājaslapas sadaļa. Interneta lietotājiem bija pieejamas apmācības un konsultācijas, kā arī nodrošināta bezmaksas pieeja publikācijām datoriem. Redakcija papildinājusi tās rīcībā esošo datortehniku.

Projektam pateicoties,

mūsu lasītāji saņēma paplašinātu informāciju par ES — tās uzbūvi, iespējām, savām tiesībām, izteica savu attieksmi, dalījās pārdomās. Projekts ir beidzies, bet iespēju robežās laikraksts «KS» publicēs jaunas ziņas un atbildēs uz jautājumiem par tēmu «Latvija Eiropā». Lai mums visiem arvien labāk klājas Eiropā un — savā zemē! ♦

Mūžu dzīvo, mūžu mācies

Apgūs režijas mākslu

Ilze Kopmane

Raiņa skolas skolotāja Marika Antonova 26. septembrī dosies mācīties uz ārzemēm. Viņa apgūs nedzirdīgo teātra režijas mākslu Brno (Čehijā) Mūzikas un mākslas augstskolā.

Marikai jau ir pieredze šajā mākslas žanrā — jo tieši viņa pirms dažiem gadiem nodibināja nedzirdīgo jauniešu kustību teātra trupu Raiņa skolā, kura jau vairākkārt uzstājusies dažādos pasākumos, tostarp — arī dzirdīgo publikai.

Marika Čehijā mācīsies vienu gadu — kopīgi ar topošajiem nedzirdīgajiem režisoriem apgūs praktisko režijas kursu «Teātris izglītībā». Mācības notiks čehu zīmju valodā, bet tas viņu nebaida. Marika uzskata, ka ar zīmju mīmikas palīdzību ie-

spējams saprasties jebkurā valstī, it īpaši ar kolēģiem viņas izvēlētajā studiju jomā.

Atbalsis

Zīmju valodas kursi Kuldīgā

Žanete Škapare

Šovasar Kuldīgā katru svētdienu notika ES finansētie zīmju valodas minimuma apguves kursi. Šādus kursus vadīju pirmo reizi.

Pirmajā dienā biju uztraucies, jo domāju, ka neviens neatnāks. Taču atnāca 6 kursanti un mans uztraukums izgaiss. Visi bija jauki un atsaucīgi. Citīgi vēroja katru manu roku kustību un atkārtoja līdzīmanis rādītās zīmes. Otrajā dienā kursantu pulciņš jau bija lielāks — piebiedrojās vēl trīs kundzītes. (Noskaidroju, ka laikrakstā

«Kurzemnieks» pirmajā ievietotajā sludinājumā nebija ievietota ziņa par kursu norises vietu, līdz ar to pirmo kursa dienu šīs kundzītes neapmeklēja, jo nezināja, kurp doties.)

Tā, man par pārsteigumu, kuplā skaitā aizvadījām visas piecas svētdienas. Mācību laikā nekādu sarežģījumu ar kursantiem neradās. Tikai viena māmiņa, kura audzina divus bērniņus ar dzirdes traucējumiem, norādīja, ka zīmes, kuras attēlotas zīmju valodas grāmatā, neatbilst tām, ko māca viņas bērniem nedzirdīgo bērnodārzā.

Kursu laikā tuvāk iepazīnos ar katru kursantu. Interesanti bija uzzināt iemeslus, kāpēc viņi izvēlējušies apgūt zīmju valodu. Lielākā daļa to apguva tāpēc, ka viņu bērni vai mazbērni ir dzirdes invalīdi. Citi tāpēc, ka dzirdes invalīdi ir viņu paziņas vai darba kolēģi. Visi bija vienprātīgi, ka šādi kursi jāorganizē biežāk, vairāk nepieciešama informācija vietējos laikrakstos, kas skar dzirdes invalīdus, jautāja par iespējām iegādāties zīmju valodas apguves grāmatas un videokasetes, kuras pašreiz nekur nav pieejamas. ♦

Tas noderēs

Var saņemt alimentus no valsts

No 2. augusta sāksī darboties jauna valsts iestāde — Uzturlīdzekļu garantijas fonds, kas maksās alimentus vientuļiem vecākiem neapzinīgo tēvu un māšu vietā (tādu Latvijā ir vairāk nekā 6000).

Lai tos saņemtu, jāgriežas šajā fondā personiski vai pa pastu, atsūtot nepieciešamos dokumentus (skat. beigās).

Ja tēvs no mazuļa atteicies un dokumentos nav ierakstīts, vispirms jānosaka paternitāte. Ja viņš miris, alimentus bērns nesaņems. Šogad valsts atvēlējusi šim vajadzībām 2,5 miljonus latu, bet izmaksātās summas tiks piedzītas no neapzinīgajiem vecākiem visā mūža garumā.

Jūsu zināšanai

➤ Bērns līdz 7 gadu vecumam mēnesī saņems Ls 20.

➤ Bērns no 7 līdz 18 gadu vecumam mēnesī saņems Ls 24.

➤ Uzturlīdzekļus valsts nodrošinās: — ja tiesu izpildītājs atzinis par neiespējamu izpildīt tiesas spriedumu par uzturlīdzekļu piedziņu,

— ja vecāks, kuram noteikts pienākums maksāt uzturlīdzekļus, to dara mazākā apmērā nekā valdības noteiktais minimums.

➤ Lai saņemtu uzturlīdzekļus, nepieciešams:

— konts bankā vai pasta norēķinu sistēmā,

— tiesas nolēmuma noraksts par uzturlīdzekļu piešķiršanu,

— tiesu izpildītāja izziņa (derīga 1 mēnesi),

— bērna dzimšanas apliecības kopija un oriģināls.

Fonds dokumentus izskata desmit dienu laikā, lēmumu paziņo rakstiski.

Fonds atrodas Rīgā, P. Brieža ielā 15, LV 1010, telefons 7356489, 7356497. Vēlams pieteikties iepriekš.

Atcelti ierobežojumi autovadītājiem

2004. gada 6. jūlijā pieņemti Ministru Kabineta Noteikumi Nr. 582 «Noteikumi par veselības pārbaudēm transportlīdzekļu vadītājiem un personām, kuras vēlas iegūt transportlīdzekļu vadītāju kvalifikāciju, kā arī par veselības pirmstermiņa pārbaudes izdevumu segšanas kārtību», ar kuriem atcelti ierobežojumi, kuri liedza nedzirdīgajiem cilvēkiem iegūt autovadītāja tiesības.

Tagad, pateicoties LNS grūti izcīnītai iespējai, nedzirdīgajiem cilvēkiem atkal ir atļauts iegūt gan motocikla, gan automašīnas vadītāja tiesības. Ar pilnu Noteikumu tekstu varat iepazīties mājaslapā www.lns.lv.

Paldies ziedotājiem

Rīgas biedrība izsaka pateicību saviem ziedotājiem. Tie ir: Bīrute un Gotfrīds Brieži (katrs 2,50 Ls), Raisa un Anatolijs Suharevi, Lilija Feldberga, Jānis Pliska, Anna Simanoviča, Marta Ceplīte, Irma Darģele (katrs 2 Ls), Gaļina Ļisova, Vasilijš Besarabovs, Inna Fjodorova, Inta Šimkuse (katrs 1,50 Ls), Felicita Baue-re, Ādolfs Brošs, Inese Zaķe (katrs 1 Ls).

Izīrē

Izīrēju istabu tuvu centram strādājošai sievietei vai studentei pie klusiem un kārtīgiem cilvēkiem. Tel. 7621526.

Iepazīsimies!

Ja esi vientuļš, vēlies nopietnas attiecības un esi vecumā līdz 60 — 65 gadiem, savu vēstuli gaidīs Irēna (65,161). Vēstule jāšūta uz redakciju ar norādi: Irēnai.

Uz koncertu!

25. septembrī pl. 13

KC «Rītausma» pašdarbnieki koncertēs Arodapmācības un rehabilitācijas centrā

«Alsviķi». Laipni lūgti visi, visi, kuri vēlas noskatīties šo koncertu, skolā vietas pietiks.

Sporta dzīve

Liela sporta notikums

Ilze Kopmane

Eiropas Nedzirdīgo čempionāts orientēšanās sportā tika svinīgi atklāts 23. augusta pirmdienā Cēsīs, Pipariņos. Tas bija rūpīgi sagatavots iesākums lielākajam notikumam līdzšinējā LNSF vēsturē Latvijā.

Plīvoja karogi, un parādei laukumā pulcējās 17 valstu sportisti un komandu pārstāvji. Kaut arī gar pamali staigāja draudoši tumši zili mākoņu vāli un šad tad rasiņā arī lietus, tomēr pl. 18 kā uz pasūtījumu laipni uzspidēja saule, apstarojot garo sportistu virkni, kas pa valstu grupām ar saviem karogiem un simbolisku tautumeitu vadībā uzsoļoja parādē apmeklētāju un sveicēju priekšā.

Apsveikuma runas sportistiem teica un sekmīgus startus vēlēja LNSF prezidents Varis Strazdiņš, EDSO, Latvijas Sporta federācijas, Paralimpiskās komitejas, LNS valdes, Cēsu pilsētas Domes pārstāvji u.c.

Atklāšanas ceremoniju vadīja valmieriete Iveta Lāce — Miežīte. Viņa lieliski iejūtās senas viduslaiku pils Dāmas lomā, aicinot sev talkā bruņiniekus no pils ordeņa. Viņi demonstrēja bruņinieku cīņas. Iespējams, tās vairāk būtu iederējušās uz Cēsu pils mūru fona, kā tas bija sākotnēji iecerēts, bet zināmu vizuālo papildinājumu atklāšanas ceremonijai tās sniedza.

Pēc tam mastā tika uzvilktas sacensību ģerbonis un EDSO karogs. Skaisti izskanēja Latvijas himna U.Ozola un I.Kramas izpildījumā. Lūk, dažas intervijas ar šī pasākuma dalībniekiem!

Nisims Kakuns, Izraēla

Esmu pirmoreiz Latvijā. Mani šeit valdzina skaistā, zaļā daba. Tas nekas, ka līst. Distance mums treniņā nesagādāja grūtības, kaut arī pietiekami grūta — neesam pieraduši skriet pa krūmiem un meklēt kontrolpunktus, kas pa gabalu nav redzami.

Olga Dula, Krievija

Esam mūsu grupā 11 cilvēki, sportisti un pārstāvji. Apmierina gan uzņemšana, gan trase. Orientieristi nav izvēlīgi, pieraduši būt dabā, ērtības nemeklē. Šeit ir visi nosacījumi sekmīgiem startiem, un mēs ceram saņemt arī medaļas.

Andris Beikmanis, Cēsu Dome

Ceram, ka ārzemnieki neapmaldīsies Cēsu pakalnos, teicami startēs, jauki pa-

vadīs brīvo laiku un iegūs labus iespaidus par mūsu pilsētu un Latviju.

Mēs esam pagodināti ar šīm sacensībām Eiropas līmenī. Kaut arī materiāli, ar naudu palīdzēt nevarējām, tomēr morāli un visā citā veidā tās atbalstījām.

Andris Kalniņš, Latvijas Sporta federācija

Tas bija ļoti drosmīgs solis, kuru spēra LNSF prezidents Varis Strazdiņš, uzņemties šo sacensību saimnieka lomu. Līdz šim viņš ar to teicami ticis galā, un es domāju, ka arī sacensības noritēs labā līmenī. Novēlu sekmes, jaunus panākumus LNSF darbā. Es ticu, ka nedzirdīgo sportam, tāpat kā vispār sportam, ir nākotne. Tikai mums par to jārunējas, ieinteresējot jauniešus, meklējot jaunus ceļus, tāpat kā tas ir visās dzīves jomās.

Norvēģijas grupa (2 cilvēki)

Mums patika atklāšanas ceremonija ar sirsnīgām uzrunām, bet tā isti nesapratām uzvedumu ar cīņām — varbūt vajadzēja pirms tā paskaidrot, ko tur rādīs.

Esam priecīgi būt šeit un iegūt jaunus draugus. Startēsim, cik labi spēsim, bet ne jau rezultāti tik svarīgi — galvenais ir piedalīties, vai ne?

Itālijas grupas vadītājs

Esam pārsteigti par mazās Latvijas skaistumu — viss tik zaļš, tīrs, sakopts, laipna uzņemšana, draudzīgi cilvēki. Uzvarēs labākie, bet visiem paliks jaukas atmiņas.

Vladimirs Aristovs, Krievijas komandas treneris

Liktenis mani ir savedis kopā ar nedzirdīgajiem orientieristiem, kurus trenēju. Mūsu komandas sastāvā par pa 1 – 2 cilvēkiem no visdažādākām Krievijas vietām — Maskavas, Čeljabinskas, Jekaterinburgas, Pēterburgas utt. Krievijas čempionātā atlasījām labākos, tad tiem sarīkojām

nometni Viborgā pie Pēterburgas ar intensīviem treniņiem. Ceram uz labiem rezultātiem.

Orientieristes — Eiropas medaļnieces

deafpepe

No 23. līdz 29. augustam Cēsu apkaimē norisinājās Eiropas nedzirdīgo čempionāts orientēšanās sportā, kurš notiek vienu reizi četros gados. Sacensību centrs atradās atpūtas bāzē «Pipariņi», apm. 7 km no Cēsīm, netālu no Gaujas.

Šajā čempionātā piedalījās orientieristi no Igaunijas, Lietuvas, Krievijas, Ukrainas, Čehijas, Ungārijas, Austrijas, Itālijas, Šveices, Lielbritānijas, Nīderlandes, Dānijas, Norvēģijas, Zviedrijas, Somijas, Izraēlas un, protams, no Latvijas.

Šim čempionātam nopietni gatavojās latvieši — daudzkārtējā Latvijas, PSRS, 1988.gada (Zviedrijā) un 2000.gada (Budapeštā, Ungārijā) Eiropas čempione Agita Intsone, Eiropas čempione 1988.gadā un 1992. gadā (Maskavā, Krievijā) Māra Plaude, Eiropas čempione 1992. gadā (Maskavā, Krievijā) Ingrida Sivko, jaunpieņākusi Ingūna Krama, 1988.gada Eiropas, daudzkārtējs PSRS un Latvijas čempions Andis Krams, Pasaules Nedzirdīgo sporta spēļu 2.vietas ieguvējs Raimonds Puksis, Raitis Ozols un jaunpieņakušais Rīgas Nedzirdīgo skolas skolnieks Mārtiņš Pužulis. Izlasi vadīja Pēteris Kursītis.

Šie orientieristi čempionātu aizvadīja godam: četras disciplīnās trīsreiz nostājās uz pjedestāla — savāca 3 medaļas. II vietu sprintā un III vietu īsajā distancē ieguva Agita Intsone, vēl III vietu ieguva arī dāmu

Pilsdāma Iveta iedvesmo Latvijas komandu

trijnieks stafetē — Māra Plaude, Ingrida Sivko, Ingūna Krama (attēlā).

Vīriem tikai nedaudz pietrūka līdz medaļām, bet tomēr arī viņi trīs reizes nostājās turpat blakus goda pjedestālam. Tātad ceturtajās vietās pabija — Mārtiņš Pužulis (sprintā), Andis Krams (īsajā distancē) un vīru trijnieks stafetē — Raitis Ozols, Raimonds Puksis un Andis Krams.

Pēc četriem gadiem Eiropas čempionāts notiks pie mūsu ziemeļu kaimiņiem Igaunijā, Tartu apkaimē.

Jau tagad mūsu orientistiem jāsāk gatavoties startam Nedzirdīgo olimpiādei (*Deaflympics*), kas notiks 2005. gada janvārī Austrālijas pilsētā Melburnā.

Vēlam visiem veiksmīgus turpmākos startus šajā sporta veidā!

Čempionāta medaļu ieguvēju sadalījums pa valstīm:

1. Lietuva — 6 medaļas (4 — 1 — 1)
2. Krievija — 6 (1 — 3 — 2)
3. Ukraina — 4 (2 — 2 — 0)
4. Somija — 3 (1 — 1 — 1)
5. Latvija — 3 (0 — 1 — 2)
6. Zviedrija — 2 (0 — 0 — 2)

Sīkāka informācija par šī čempionāta rezultātiem un fotogalerija ir apskatāma internetā www.lnsf.lv/~orient

Daži fakti

deafpepe

- ✓ Jaunākā dalībiece — Adrija Kulbokaite (18 gadi) no Lietuvas, viņa izcīnīja vienu zelta un vienu bronzas medaļu.
- ✓ Jaunākais dalībnieks — Vītauts Songinas (17), arī no Lietuvas.
- ✓ Vecākā dalībiece — Māra Plaude (57), no Latvijas, viņa izcīnīja bronzas medaļu dāmu stafetē.
- ✓ Šo sacensību trīskārtējais čempions — Tomass Kuzminskis (26) no Lietuvas.
- ✓ Čempionātu priekšlaicīgi atstāja kāda krievu sportiste, kurai pienāca sēru vēsts par vīra traģisko nāvi.

- ✓ Sacensību laikā ar augstu temperatūru hospitalizēja Ukrainas komandas treneri.

- ✓ Pirms stafetes Agita Intsonē saslima un viņu aizvietoja Ingūna Krama, kas veiksmīgi pabeidza stafeti, un mūsu komanda ieguva 3. vietu.

- ✓ Vislielākā komanda bija no Ukrainas — 12 personas.

- ✓ Vismazākā komanda no Nīderlandes — 1.

- ✓ Čempionātā piedalījās divņubrāļi no Zviedrijas: viens — sportists, bet otrs — komandas vadītājs.

Pēcsacensību komentārs

Par iecerēm un to piepildījumu

Varis Strazdiņš, LNSF prezidents

Visa iepļānotā čempionāta norise realizējās par 98% — tātad visumā notika tā, kā bijām iecerējuši un tāpēc lielu satraukumu un stresu nebija.

Neplānotas situācijas

Bet tie atlikušie 2% bija dažas negaidītas situācijas, kad nācās nedaudz pārkārtoties un piemēroties apstākļiem. Nu, piemēram, daļa sportistu vēlējās brīvdienā doties ekskursijā uz Rīgu. To noorganizējām. Pirmajā dienā neatbrauca ātrās palīdzības dienests — par laimi, nekādas traumas sportistiem negadījās. Tiesnešiem radās problēmas ar jaunajām datorprogrammām, kas elektroniski izdrukā oficiālos rezultātus. Atrisinājām arī šo jautājumu.

Par naudu

Ja tās būtu vairāk, daudz kas būtu savādāk arī šajā reizē. Tad sportistiem nebūtu jādzīvo tādā paplukušā tūristu bāzē. Tad arī sacensību starts un finišs būtu vizuāli spilgtāk noformēti, kā visās komercsacensībās.

Bet šajās sacensībās 2/3 izdevumu vajadzēja sarūpēt un nodrošināt LNSF, 1/3 apmaksāja dalībvalstis vai paši sportisti. Ja kāds mēģināja kaut ko iebilst, tad tā arī pateicu — neaizmirstiet, ka Latvija ir viena no nabadzīgākajām jaunajām ES valstīm.

Bet visumā sportisti saprata, kāpēc dzīvo luksusu numuros un bija gluži apmierināti ar uzņemšanu un sacensību norisi (skat. intervijas ar dalībnieki).

Par citiem sportistiem

Bija daudz jauniešu, bet bija arī jau

agrāk redzēti, jo OS sportā startēt var ilgi, visu mūžu. Piemērs tam ir mūsu Māra Plaude. Eiropas čempionāts jau iezīmēja OS ainu Olimpisko spēļu ietvaros, jo 98% šī sporta veida dalībnieku nāk no Eiropas.

Citu vidū neapšaubāmi izcēlās lietuvietis Tomass Kuzminskis — es teiktu, galvastiesu pārrāks par pārējiem 2 — 3 min. ātrāk finišēja sprintā (tas ir ļoti daudz!) un saņēma 3 zelta medaļas. Fenomens, kam šis sports patiešām ir sirdslieta. Mans sapnis, kaut tāds sportists parādītos arī pie mums!!!

Par mūsējiem

Cerēju, ka komandai veiksies labāk, gaidīju nedaudz vairāk. Bet tas nenozīmē, ka man būtu kauns par savējiem, — visi startēja, cik labi spēja, par to prieks.

Paldies arī maniem palīgiem sacensību organizēšanā. Par dažlabu biju pat patīkami pārsteigts, ko cilvēks spēj paveikt, kad tas nepieciešams. Domāju, ka arī viņiem pašiem šī savas varēšanas apzināšanās daudz ko nozīmē — krājas pieredze, nostiprinās pašapziņu.

Par jaunajiem

Jāteic, ka mūsu komanda sastāva ziņā bija viena no vecākajiem. Nu trūkst mums to jauno! OS, tāpat kā citos sporta veidos, nepieciešams, lai uz to virzītu bērnus jau no 12 — 13 gadu vecuma. Jāatrodas kādam fanātiķim, kas to dara ar sirdi, — tad panākumi būs. Bet pašlaik dzīve diktē nežēlīgus likumus, un mēs parasti par visu prasām: *cik man par to būs?*

Par pieņemšanu, apbalvošanu

Bijām pieņemšanā pie Cēsu pilsētas galvas Ginta Škendera. Delegāciju pārstāvēji tika iepazīstināti ar Cēsu pilsētas vēsturi un šodien. Mēs stāstījām par nedzirdīgo cilvēku dzīvi, sazināšanās iespējām, par sacensību norisi. Mūs pacienāja ar Cēsu alu un sieru. Kopā nofotografējāmies atmiņai.

Čempionāta noslēguma ceremonijā notika svinīgā apbalvošana. Līdztekus medaļām un diplomiem pirmo sešu vietu ieguvēji mājās varēja aizvest dāvanā saņemto medusburku.

Par turpmāko

Visgrūtākais vienmēr ir finansu nodrošināšana sporta pasākumiem. Ja to būtu pietiekami, labprāt vēlreiz uzņemtos organizēt kaut ko līdzīgu! Diemžēl — kad tas pie mums būs!

Tāpēc atliek turpmāk organizēt komercsacensības — tas ir, tādas, kur visus izdevumus sedz paši dalībnieki. Ja būs iespēja, to arī darīsim, jo nu mums ir pieredze un pārliecība, ka to spējam izdarīt labi. ♦

Spēles «Sveikuļos»

Andris Bergmanis

RSK sporta spēles 17. – 18. jūlijā notika jau sportistiem pazīstamā vietā – Tukuma rajona «Sveikuļos». Piedalījās 13 komandas ar 39 dalībniekiem. Sacensības bija organizētas 3 dalībnieku komandām. Komandas veidojās uz vietas stundu pirms pasākuma.

Dalībniekiem bija jāspēlē minifutbols, volejbols, bet spēlēs bija ieviesti jauninājumi. Piemēram, futbola spēlēja ar bērnu piepūšamo bumbu, bet volejbola tīkls bija blīvs un necaurredzams pretēji parastajam. Notika arī šautriņu mešana, telts uzcelšana un nojaukšana, virves vilkšana. Arī šeit bija

«Nike» komanda
uzstāda telti

daži «pārsteigumi» — skriešana ar kājām maisā. Tas viss raisīja lielu jautrību skatītājos.

Arī par bērniem bija padomāts — sacensības futbolā, virves vilkšanā, šautriņās, noskaidrojot labākos.

Pirmo vietu bērniem ieguva komanda **Dolāri** — M.Birmanis, K.Valdenovs, M.Rusule, T.Jēkabsons.

Pieaugušajiem veiklākie: 1. **Star** — I.Valdmane, I.Šnepsts, A.Valdmanis (visi no Liepājas); 2. – 3. vietu dalīja: **Nike** – rīdzinieki U.Stupāns, D. Zariņš, G. Stupāne un valmierieši **Faktors** – K.Unte, A.Grāvītis, D.Platace.

Uzvarētāji saņēma balvas, ko sarūpēja fonds «Klusums». Paldies fonda prezidentam **G. Beisonam**.

Paldies arī visiem dalībniekiem par aktivitāti un disciplīnu, kas sekmēja to raitu norisi.

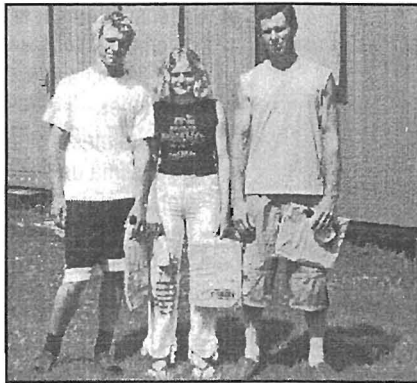
Nākamgad sacensības notiks turpat, bet programma būs vēl vairāk dažādota.

Mūsu komanda

Ieva Valdmane

Atceroties šo vasaru, nāk prātā sporta spēles «Sveikuļos» un mūsu komanda «Star» panākumi tajās.

Nebija viegli, bet mēs uzvarējām 13 ko-

mandu konkurencē, un par to liels paldies manam tētim un draugam Imantam, kurš bija mūsu komandā (skat. attēlā).

Mans tētis pagājušā gadā startēja kopā ar Aritu un Armandu Dirnēniem, arī iegūstot pirmo vietu. Bet es pati iepriekš esmu piedalījusies šajās sacensībās bērnu grupā.

Mēs esam ļoti apmierināti ar spēļu norisi. Viss bija tik jauki, ka nākošgad atkal noteikti piedalīsimies.

Man sports patīk, tāpēc skolā piedalījos dažādos sporta veidos un sportošu arī turpmāk. ♦

Basketbolā

Andris Bergmanis

Šovasar RSK basketbola veterānu komanda piedalījās arī starptautiskā turnīrā Rīgā. Piedalījās komandas no Lietuvas (2), Polijas, Igaunijas un Latvijas. Pēc 3 dienu spēlēm pirmajā vietā izvirzījās Gestas komanda no Viļņas, tālāk Tyla no Kauņas, bet godpilno III vietu ieguva mūsu komanda (P.Logins, P.Kursītis, V.Sala, I.Skudra, S.Cakuls, V.Alps, U.Āre, V.Pūce, H.Rencis, G.Beisons, M.Birmanis). ♦

Īpašais sveiciens!

**ALEKSANDRAI BĀLIŅAI,
JĀNIM MARTINSONAM,
INDULIM LĀCIM**

Tas nekas, ka atvasara
Varbūt noskumt liek.
Sauls dienas jaukas, siltas
Būs vēl jāsatiek.

**Sveicam no sirds savus
apaļos jubilārus
(labāk vēlu nekā nekad)!**

Valmieras biedrība

Galvenā redaktore ILZE KOPMANE. Datormāksls: BRIGITA ALDERSONE.

Nežēlojies par to,
ko tu pats nespēj mainīt.
«KS»

Nākamais numurs 30. septembrī

Īpašie sveicieni

**VALENTĪNAI UN ZIGMONDAM
STAŠKĒVIČIEM**

Dzīvē viegla ceļa nav, nedz taku,
Katram laimes graudam rūgtums klāt.
Tādēļ vēju stundā ejiet cieši blakus,
Lai līdz galam varat kopā nostaigāt.

**Sveicam jūs 25 gadu kāzu
jubilejā!**

Mamma, dēls, meita un mazdēls

VALENTĪNAI STAŠKĒVIČAI

Ši diena lai Tev skaistāka par visām,
Ši diena tikai reizi gadā aust.
Lai pietiek spēka katram dzīves rītam,
Lai tie kā skaisti ziedi plaukst.

**Sirsniņi sveicam skaistajā
jubilejā! Novēlam stipru veselību,
daudz spēka un izturības!**

Mamma, vīrs, dēls, meita un mazdēls

Lai tavā sirdī ir prieks,
Lai prieku rada ik nieks.
Lai debesis uz zemes nolaižas,
Lai laime tavā sirdī ielaužas.

**Mīļi sveicam
45 gadu jubilejā!**

Brālis ar sievu un trīs bērniem

AIVARAM NIKLASONAM

Lai sapni saplaukst zilgi,
Lai dvēselē plaukst prieks,
Lai veselība turas ilgi
Un visi darbi — nieks.

**Daudz laimes
dzimšanas dienā!
Lai veselība,
dzīvesprieks,
mīlestība sirdī!**

Māra un dēls Jānis

SKOLOTĀJAI VIJAI ŠIKAI

Lai jūs silda mūsu gaišās domas,
Kad kāda diena sirdī skumjas auž.
Lai vienmēr saules gaišmas gana
Un prieka rozēs sniegi nenolauž.

**Sveicam 60 gadu jubilejā!
Vēlam labu veselību, sauli sirdī
just un vēl daudzus gadus
nodzīvot!**

1983. gada 12.b klases absolventi

JĀNIM LIEPIŅAM

Lai gadi iet, tam tā ir jābūt,
Un lai tev nekad nav gadu žēl.
Tik jautru prātu, sauli sirdī
Un daudzus skaistus brīžus vēl.

**Mīļi sveicam Tevi
55 gadu jubilejā!**

Ligita ar dēliem Sandri un Daini, meita
Sanita, vedekla Raimonda, znots Arnis,
mazdēli Ralfs un Alens